

Hodnocení „čtenářských faktorů“ dále ukazuje, že podle očekávání byla jejich vyšší úroveň zaznamenána v navštívených hodinách českého jazyka a literatury, nižší úroveň pak v navštívených hodinách matematiky a přírodovědných předmětů (viz graf č. 8). Rozdílná úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ byla identifikována také ve vztahu k dalším charakteristikám výuky:

- Nižší kvalitativní úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ byla zaznamenána v hodinách výuky žáků nematuritních oborů vzdělání, přičemž především šlo o faktory spojené s výskytem čtenářských situací vztahujících se k žakově analýze textů, žakově práci s informacemi v textu a žakově hodnocení obsahu a forem textu. Žáci nematuritních oborů vzdělání se méně často setkávali s více náročnými čtenářskými situacemi, k čemuž může přispívat i horší kvalita klimatu hodin jejich výuky.
- Vyšší kvalitativní úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ byla zaznamenána v hodinách středních škol, které kladou silnější důraz na koncepční přístup k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků.
- Zajištění výuky aprobovaným učitelem bylo vždy spojeno s vyšší kvalitativní úrovní hodnocených „čtenářských faktorů“, a to bez ohledu na vyučovaný předmět, respektive na obor vzdělání žáků. Vyšší důraz na hodnocené „čtenářské faktory“ dále kladly učitelky (ženy), a to především v hodinách jiných předmětů než český jazyk a literatura. Konečně nižší kvalitativní úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ byla zaznamenána v hodinách, které vedli začínající učitelé českého jazyka a literatury. V tomto kontextu můžeme zřetelně vnímat potenciální přínos DVPP s tímto zaměřením.
- Vyšší kvalitativní úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ – především pro faktor vztahující se k práci žáků s informacemi v textu – byla pozorována v hodinách vedených učiteli, kteří se hlásili k jinému než tradičnímu stylu výuky. Souvisejícím faktorem může být v tomto ohledu lepší klima výuky v hodinách vedených těmito učiteli a také častější zařazení metod výuky, které kladou vyšší důraz na aktivitu žáků (např. výklad učitele doplněný o otázky a odpovědi žáků, skupinová práce žáků, celotřídní diskuse). Za pozornost stojí, že preferovaný styl výuky učitele měl nižší pozitivní význam v hodinách výuky žáků nematuritních oborů vzdělání.
- Úroveň hodnocených „čtenářských faktorů“ nebyla nijak těsně spojena s velikostí třídy (počtem přítomných žáků). Toto zjištění nepotvrzuje tvrzení učitelů, že překážkou pro realizaci komplexnějších aktivit rozvíjejících čtenářskou gramotnost žáků jsou příliš početné třídy (studijní skupiny), a otázkou tak je, do jaké míry jsou učitelé schopni reagovat na nižší počet žáků ve třídě také změnou svých vzdělávacích strategií.

GRAF 8 | „Čtenářské faktory“ průběhu vyučovací hodiny podle předmětů (průměrná hodnota úrovně faktorů)

